

MAKTAB O'QUVCHILARINING JISMONIY RIVOJLANISHINING KO'RSATKICHLARI

Qodirov Shohbozjon G'ayratjon o'g'li

Farg'ona davlat universiteti Aniq va tabiiy fanlar kafedrasida o'qituvchisi

Annotatsiya: Umumiy o'rta ta'lim maktabida sport klubi faoliyatining maqsadi – Vatan himoyasi va tanlangan kasbi bo'yicha yuqori ishlab chiqarish mehnatiga tayyor bo'lgan, o'quv-ishlab chiqarish faoliyatiga jismoniy tarbiya va sportni tadbiiq etish va qo'llash, sog'lom turmush tarzini tashkillash qobiliyatiga ega har tomonlama rivojlangan mutaxassislarni tarbiyalashga ta'sir ko'rsatishdir.

Tayanch so'zlar: Jismoniy tarbiya, sport turlari, vaqt va fazo parametrlari, tayyorgarlik va maxsus mashqlari, milliy harakatli o'yinlar.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 24-yanvardagi "O'zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va sportni yanada takomillashtirish va ommalashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5924-sonli, 2020-yil 30-oktyabrdagi "Sog'lom turmush tarzini keng tatbiiq etish va va ommaviy sportni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" gi PF-6099-sonli Farmonlarida belgilab berilgan vazifalarni hal qilish dolzarb masalalar hisoblanadi.

Biz bu yerda oxirgi yillarda jismoniy tarbiya va sport sohasidagi gumanitar oliy o'quv yurtlariga pandemiya sababli faqat 100 m va 1000 m ga yugurish bo'yicha sinovlar olinayotganligini nazarda tutdik.

Maktab o'quvchilarining jismoniy tarbiya va sport sohasida oliy o'quv yurtiga tayyorlash bo'yicha ishlab chiqilgan metodikaning amaliyotga joriy qilinishi ko'rsatdiki, bitiruvchi sinf o'quvchilarining jismoniy tayyorgarlik ko'rsatkichlari birinchi kursda tahsil oluvchi talabalarning ko'rsatkichlariga sezilarli yaqinlashganligini ko'rsatdi.

Tajribalarda isbotlandiki, bitiruvchi yuqori sinflar uchun haftasiga 4 soat fakul'tativ tarzidagi jismoniy madaniyat va sport mashg'ulotlarini o'tkazish yaxshi samara berdi va o'quvchilarni shu soha bo'yicha kasbga jismoniy tayyorgarlik darajasini 10,7 % ga oshirdi.

Umumiy o'rta ta'lim maktabida sport klubi faoliyatining maqsadi – Vatan himoyasi va tanlangan kasbi bo'yicha yuqori ishlab chiqarish mehnatiga tayyor bo'lgan, o'quv-ishlab chiqarish faoliyatiga jismoniy tarbiya va sportni tadbiiq etish va qo'llash, sog'lom turmush tarzini tashkillash qobiliyatiga ega har tomonlama rivojlangan mutaxassislarni tarbiyalashga ta'sir ko'rsatishdir.

Umumiy o'rta ta'lim maktabida sport klubi quyidagi vazifalarni hal qiladi:

-umumiy o'rta ta'lim maktabining o'quvchi yoshlari, o'qituvchilari, ishchi-xodimlari va ularning oila a'zolarini jismoniy tarbiya va sport bilan muntazam shug'ullanishga jalb qilish;

-maktab jamoasining barcha a'zolarini ijtimoiy faolligi, kasbiy tayyorlik darajasini oshirish, kasallanishini pasaytirish va salomatligini mustahkamlash, jismoniy va ahloqiy-irodaviy sifatlarini tarbiyalash;

ILM FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI

30-MAY

ANDIJON, 2024

-o'quvchilarda zaruriy soha bo'yicha bilimlarni, malakalarni, ko'nikmalarni va sifatlarni, yuqori fidokorlik va odoblilikni shakllantirish bo'yicha oliy o'quv yurtining rektorati, fakultetlar dekanatlari va jamoat tashkilotlari bilan o'zaro birgalikda ishlash;

-ommaviy sog'lomlashtirish, jismoniy madaniyat va sport tadbirlarini tashkillash va o'tkazish;

-havaskor sport birlashmalari, klublari, seksiyalari va sport turlari bo'yicha komandalarni tashkil etish;

-jismoniy madaniyat va sportni, sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish, bo'sh vaqtni mazmunli tashkillash, oliy o'quv yurtining sportchilari va keng miqiyosdagi jismoniy tarbiya bilan shug'ullanuvchilarni siyosiy-jamoat tadbirlariga jalb qilish. Sport klub o'z ishini sinflar va jamoat tashkilotlari hamda umumiy o'rta ta'lim maktabining jismoniy madaniyat fani o'qituvchilari bilan bevosita aloqada amalga oshiradi va quyidagi funksiyalarni bajaradi:

-umumiy o'rta ta'lim maktabining o'qituvchilari va ishchi-xodimlari, o'quvchilarning o'quv va mehnat faoliyatiga, turmushi va dam olishiga jismoniy madaniyat va sport joriy qiladi; sog'lom turmush tarzini targ'ib qiladi, shaxsiy va jamoat gigienasi, o'z-o'zini nazorat qilish, birinchi yordam ko'rsatish bilim va ko'nikmalarini shakllantiradi; zararli odatlarni yengib o'tishga bo'yicha kurash olib boradi;

-umumiy o'rta ta'lim maktabidagi shakllangan an'analar, mutaxassislar tayyorlash xususiyati, jamoa a'zolarini qiziqishlariga mos holda jismoniy madaniyat va sportning turli shakllari va xillari bilan shug'ullanishga zaruriy tashkiliy-metodik sharoitlarni yaratadi; jismoniy tarbiyaning yangi shakllari va metodlarini, fanning ilg'or tajribalari va yutuqlarini joriy qiladi; moddiy bazadan ratsional va samarali foydalanadi;

-sport klub a'zolarini sport razryadlarini olishga tayyorgarlikni yo'lga qo'yadi;

-salomatligida nuqsonlari bo'lgan talabalar bilan jismoniy tiklanish bo'yicha ishlarni olib boradi, ularni ommaviy - jismoniy madaniyat va sport tadbirlariga jalb qiladi;

-jismoniy madaniyat tashkilotchilari, jamoatchi sport hakamlari, jamoatchi yo'riqchilar va murabbiylar, sport seksiyalari byurolari raislarini malakasini oshirish bo'yicha o'qitish kurslarini tashkil qiladi;

-ommaviy sog'lomlashtirish, jismoniy madaniyat va sport ishlarini tashkillashda umumta'lim maktablari, BO'SMlarga yordam ko'rsatadi, sport qiziqishlari asosida bolalar-o'smirlar havaskorlik birlashmalarini tuzishda yordam ko'rsatadi;

-sport seksiyalari, guruhlari, terma komandalar, sport qiziqishlari bo'yicha guruhlarda o'quv-trenirovka jarayonini tashkillaydi va o'tkazadi;

-ommaviy sog'lomlashtirish jismoniy madaniyat va sport tadbirlarini kalendar rejasini ishlab chiqadi va amalga oshiradi, ularni o'tkazishning xavfsizligini ta'minlaydi;

-sport klubining sport seksiyalarida shug'ullanuvchi yuqori malakali sportchi-talabalarni nazoratini ta'minlaydi, ularni sport mahoratini o'sishi uchun zarur sharoitlarni yaratadi;

-rekordlar va sport yutuqlarini ro'yxatga oladi, hisobini yuritadi, sport turlari bo'yicha oliy o'quv yurtining terma komandalarini shakllantiradi va musobaqalarda ishtirokini ta'minlaydi;

ILM FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI

30-MAY

ANDIJON, 2024

-sog'liqni saqlash organlari bilan birgalikda sport klubning sektiysalari va guruhlarida jismoniy madaniyat va sport bilan shug'ullanuvchilarini tibbiy nazoratini tashkillaydi;

-moddiy texnika bazasidan samarali va ratsional foydalanishni ta'minlaydi; klub a'zolari kuchi bilan oddiy anjomlar, burchaklar va salomatlik xonalarini quradi va ta'mirlashni tashkillaydi; sport bazasi va sport anjomlari, jihozlarini ijaraga berishni tashkil qiladi;

-sinflar o'rtasida eng yaxshi jismoniy madaniyat-sog'lomlashtirish va sport ishlarini yo'lga qo'yilishi bo'yicha ko'rik-konkurslar, ommaviy sport musobaqalarini tashkillaydi va o'tkazadi;

-ish jarayonida yuqori natijalarga erishgan murabbiylar, o'qituvchilar va jismoniy tarbiya faollarini rag'batlantiradi;

-umumiy o'rta ta'lim maktabini ijtimoiy rivojlantirish kompleks rejasiga jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirish bo'yicha takliflarni tayyorlaydi;

-a'zolik badallarini yig'ishni tashkillaydi va olib boradi;

-umumiy o'rta ta'lim maktabida jismoniy tarbiya va sportning holati va rivojlantirish bo'yicha o'rnatilgan tartibda mos tashkilotlar bilan yozishma ishlarini olib boradi;

-klub harajatlari smetasi, o'quv-trenirovka va ommaviy jismoniy madaniyat-sog'lomlashtirish ishlarini rivojlantirishning joriy va perspektiv rejalari tuzadi.

Sport klub umumiy o'rta ta'lim maktabida kasaba uyushmalarining birinchi tashkiloti hisoblanadi. U o'quvchilar, o'qituvchilar, ishchi-xodimlar va ularning oila a'zolari orasida demokratiya asosida oshkorlik bilan ijodiy tashabbuskorlik va o'zaro faoliyat sharoitlarida jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirish bo'yicha har tomonlama faoliyatni amalga oshiradi.

Adabiyotlar ro'yxati.

1. Мўйдинов, А. (2021). Ёшларни Турли Таҳдидлардан Ҳимоя Қилишда Аждодлар Меросидан Фойдаланишнинг Аҳамияти. *Academic Research In Educational Sciences*, 2(2), 132-137.
2. Asilbek, M. (2022). Socio-Philosophical Aspects Of Education Of An Enlightened Person In The Development Of Society. *Conferencea*, 183-186.
3. Adham o'g'Li, M. A. (2022). The Role Of National Witchcraft Heritage In The Spiritual Rise Of Society (Socio-Philosophical Analysis). *American Journal Of Interdisciplinary Research And Development*, 10, 122-127.
4. Muydinov, A. (2022). Enlightenment In Turkestan In The Second Half Of The Xix-Early Xx Centuries. Enlightenment By Jadid School. *Asia Pacific Journal Of Marketing & Management Review* Issn: 2319-2836 Impact Factor: 7.603, 11(10), 14-20.
5. Ruzmatovich, U. S. (2022). Processes Of Organization Of Technical, Tactical And Physical Preparation In National Wrestling Training. *International Journal Of Research In Commerce, It, Engineering And Social Sciences* Issn: 2349-7793 Impact Factor: 6.876, 16(3), 65-68.
6. Ruzmatovich, U. S. (2022). Changes Expected To Come In Our Life Movements. *Web Of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(3), 485-489.
7. Shohbozjon, K., & Azizjon, M. (2022). Preparing School Students In The Field Of Physical Culture And Sports Before Entry To Higher Education. *International Journal Of Research In Commerce, It, Engineering And Social Sciences* Issn: 2349-7793 Impact Factor: 6.876, 16(10), 100-108.

ILM FAN YANGILIKLARI KONFERENSIYASI

30-MAY

ANDIJON,2024

8. Shavkatovna, S. R. (2021). Developing Critical Thinking In Primary School Students. *Conferencea*, 97-102.
9. Oljayevna, O., & Shavkatovna, S. (2020). The Development Of Logical Thinking Of Primary School Students In Mathematics. *European Journal Of Research And Reflection In Educational Sciences*, 8(2), 235-239.
10. Uljaevna, U. F., & Shavkatovna, S. R. (2021). Development And Education Of Preschool Children. *Academicia: An International Multidisciplinary Research Journal*, 11(2), 326-329.